Český jazyk a literatura

Český jazyk a literatura	9. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence sociální a personální	
RVP výstupy	**ŠVP výstupy**	**Učivo**
Tematický celek - **Obecné výklady o českém jazyce**		
	uvědomí si, proč je třeba zvládnout mateřský jazyk na co nejlepší úrovni	Čeština jako jazyk mateřský
ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	odlišuje spisovný a nespisovný projev	Útvary českého jazyka
ČJL-9-2-08 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití		
	promyšleně vybírá pro svůj projev vhodné spisovné i nespisovné prostředky; svůj výběr umí zdůvodnit	Spisovná výslovnost
	užívá uvědoměle spisovného jazyka	Spisovný jazyk
Tematický celek - **Zvuková stránka jazyka**		
	při čtení i ústním projevu dodržuje tempo, pauzy, důraz	Zvuková stránka věty
	zvládá hlavní zásady spisovné výslovnosti	Hláskosloví
Tematický celek - **Pravopis**		
	orientuje se ve stavbě slova a s tím spojeným pravopisem	Pravopis související se stavbou slova
ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	ovládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický	Pravopis lexikální, slovotvorný, morfematický a syntaktický
Tematický celek - **Význam slova**		
	pojmenuje věci a rozumí významu slov a slovních spojení	Význam slova
	upřesní význam jednoho slova za pomoci slov dalších	Slova jednoznačná a mnohoznačná
Tematický celek - **Tvarosloví**		
	správně třídí slovní druhy a vědomě je používá ve vhodných komunikačních situacích	Slovní druhy
	rozliší podstatná jména konkrétní, abstraktní, obecná a vlastní	Jména, jejich druhy a tvary
	zvládá určování mluvnických kategorií u jmen a sloves	Slovesa a jejich tvary
	jasné a typické případy řeší sám, složitější s pomocí jazykových příruček	Jazykové příručky
Tematický celek - **Psaní velkých písmen**		

Český jazyk a literatura	9. ročník	
	zopakuje si pravidla o psaní velkých písmen	Velká písmena
Tematický celek - **Skladba**		
	dokáže rozlišit věty hlavní a vedlejší ve složitějších souvětích	Stavba větná
	dokáže ve svém slovním projevu vytvořit logická souvětí	Věta a souvětí
	zvládne základní pravidla o psaní čárky ve větě jednoduché i v souvětí	Psaní čárek
	dodržuje zásady českého slovosledu	Zásady českého slovosledu
Tematický celek - **Sloh a komunikace**		
	prohloubí svou schopnost pracovat s textem a číst s porozuměním	Čtení s porozuměním
ČJL-9-1-07 zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	výstižně a srozumitelně formuluje své dotazy a odpovědi	Skupinová diskuse
	pozná a zapíše přímou řeč	Přímá a nepřímá řeč
ČJL-9-1-01 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji	pěstuje kritický přístup k reklamě a mediálním sdělením	Publicistické útvary
	výstižně a srozumitelně vypráví o různých skutečnostech,	Vypravování- v běžné komunikaci, v umělecké oblasti
	vyjadřuje se kultivovaně, dodržuje postupnou dějovou linii	Ústní a písemný projev
	zvládá základy studijního čtení a chápe čtení jako hlavní zdroj informací	Výklad a výtah
	na základě získaných poznatků se dokáže zamyslet nad problémem	Úvaha
	zvládá chování řečníka (působivost, tempo, intonaci a společenské chování)	Proslov
ČJL-9-1-03 rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	rozeznává manipulativní komunikaci v médiích a zaujímá k ní kritický postoj	Publicistické útvary
	ovládá zpracování životopisu a motivačního dopisu	Profesní životopis a motivační dopis
	dokáže vyplnit důležité tiskopisy	Tiskopisy
	zvládá charakteristiku a jednotlivé druhy popisu	Popis a charakteristika - předmětu, děje
Tematický celek - **Literatura**		
ČJL-9-3-04 tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	Tvorba vlastního literárního textu
	rozliší literaturu konzumní a hodnotnou, svůj názor doloží argumenty	Literatura hodnotná a literatura konzumní
	rozliší jednotlivé literární žánry a uvede jejich významné představitele	Literární žánry a vybraní představitelé

Český jazyk a literatura	9. ročník	
	uvádí základní literární směry a jejich hlavní představitele v české i světové literatuře	Hlavní literární směry a jejich nejvýznamnější představitelé
	orientuje se v hlavních vývojových obdobích národní i světové literatury	Vývoj literatury
	uvědomí si, že hodnotná literatura nebo film může být přínosem pro morální a citový vývoj jedince	Význam literatury
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice		
interakce s vrstevníky		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti		
zodpovědnost za své rozhodování		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Tvorba mediálního sdělení		
slohová výchova - zpráva, recenze, ad.		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		
slohová výchova		

Mezipředmětové závislosti

ŠVP výstup	Závislost	Předmět -> Ročník -> ŠVP výstup
dokáže vyplnit důležité tiskopisy	-->	Občanská výchova -> 9. ročník -> zamýšlí se nad nad pojmy občan a právo v osobních i obecných souvislostech
rozeznává manipulativní komunikaci v médiích a zaujímá k ní kritický postoj	-->	Informatika -> 9. ročník -> rozliší mezi důvěryhodným a nahodilým zdrojem
výstižně a srozumitelně vypráví o různých skutečnostech,	-->	Anglický jazyk -> 9. ročník -> chápe obsah sdělovaného; adekvátně reaguje, vyjadřuje a odůvodňuje svůj názor